

פרחי האביב הוצו מסביב לשוחות עמוקות

חדש

ביתר חריפות. ממש ברגע בו החל הבאגר בעבודתו החלו גם הסורים בשלהם. אלא שהפעם לא סמכו על כושר השכנוע של נשק קל, הכניסו לפעולה גם כלים כבדים, כולל מרגמות ותותחים מדויקים ומטוחים.

שוב יצאו הטנקים לשטח הפתוח. הפעם לא חיפשו אפילו עמדות טובה, החלו ב"הפגזה מדויקת וקטלנית של הבונקרים ה"מחוסרים.

אש הטנקים היתה הפעם כה מדויקת וקטלנית, שהסורים החליטו על פגיעה נוספת. הם הסיטו את קני המרגמות שלהם לעבר חולתא, יסוד המעלה וגדות, במקום לעבר הבאגר ועובדיו.

★ ★ ★ יורים בבונקרים

כמו אנשי צבא חתיקים ומוססים לא נבהלו חברי המשקים מן היריות. ב"חולתא ובגדות יצאו הילדים, הביטו בהתלהבות בפצצות הנופלות בשטח. רק כאשר טיחה התותחים הסורים בהיות מדויק יותר, והפצצות החלו להתפוצץ בחולתא עצמה, הוכנסו הילדים בכוח לבונקרים.

אך הדבר לא העיב על מצב רוחם של הקטנים. הם שיחקו בצחצח, התלוצצו על חשבון הוריהם הירציניים.

בחולתא ישבו הילדים במקלט, לעגו לבנות כתתם, אשר פרצו בצעקת פחד עם כל פצצה. "ההדף היה נורא, אבל שיחקנו כל הזמן והיה לנו חופש מהלימודים", אמר בחיך שובב מיכאל פנצר המנומם, אשר היה ראשון לעושי התעלולים.

קבוצה של קציני צבא גבוהים, אשר ליה חברת נוספים צבאיים זרים והסבירו להם את המתרחש בקינם, נכנסה לבונקר. אחד הנספחים פנה באירוניה לילדים הקטנים ושאל: "ילדים, למה אתם יושבים במקלט?"

• בקרב רגיל, משתדל מפקד טנק לתפוס עמדת תובה. עמדה זו מאפשרת לטנק לפעול מבלי לחיפנע. בצורה זו הוא ניצב מאחורי גבעה, או קפל קרקע בשטח, כאשר כל התובה (הגוף) ומערכת השרשרות שלו מוסת תרים, ורק הצריח וקנה התותח נמצאים בחוץ. מאפשרים לטנק לכוון ולירות מבלי להיפגע.

מזלו היה שלא הבין עברית. בפשטות צברית חצופה, ענה לו עמד מירום בן השבע, השובה לעגנית, המקובלת בין חיילי צה"ל, לכל שאלה שאינה מוצאת חן בעיניהם: "למה אנחנו יושבים במקלטים? למה כובע."

באותו רגע החל הכובע לבעור מעל ראש שיהם. אחד הצופים סיפר שהאש מוססת בדייקנות גם לעבר יסוד המעלה, גורמת לדליקות גדולות בגדות. תוך דקות מעטות נראה כל השטח כשדה קטל ענקי.

★ ★ ★

כמו נבי יושע

בתעלה צרה שכב מולקה. מזכירי הפנים של חולתא. קטן קומה ומוקן, לא התרגש במיוחד מההפצצה המפתיעה. התפור צדויות המרגמות לא היו חדשות עבורו. עוד בקרב על בני-יושע, במלחמת העצמאות, זכה מולקה להפגזה דומה.

הוא נזכר בקרבות תש"ח. משום מה היה הדמיון הפעם רב מאוד. סיפר מולקה: "גם בני-יושע חטפנו הפגזות ותותחים של 105 מ"מ. אך הפגזים לא התפוצצו. גם הפעם זה היה קצת ככה."

היה בכל זאת הבדל בין הפגזה זו לבין הפגזות בני-יושע. אז ישבו הכוחות, ולאחר כל הפגזה חיכו להסתערות של חיל רגלים. ואילו הפעם היו חברי חולתא פאסיביים ל"גמרי". הדבר היחידי שעשיתי, סיפר לאחר מכן מולקה, היה לקום מדי פעם, ולצעוק בין פצצה לפצצה על הילדים שיצאו מ"המקלט והסתכלו בהנאה בפנטזיה, כאילו היתה זו הפגזה שיהיה של סרט המערב הפרוע."

אך הפנטזיה לא היתה כל כך משמחת. למרות שבחולתא לא נהרג איש, פגעה פצצה אחת מגיעה ישירה במחסן. פצצה שניה הרגה שש פרות, אחרת ריסקה ערימה של חביות שמן ודלק. הנוק הכספי היה גדול.

★ ★ ★

המתבן עודה באש

בגדות היתה ההפתעה גדולה יותר. למרות הקרבנות הרבים שכבר נגרמו למשק מתקריות גבול, היתה זו הפגזה ראשונה של ארטילריה. מנשקה ישב בקצה ה"גבעה, צפה במתיחות לעבר מוצבי הסורים. הוא ראה בריוק מתיכן מגיעות הפצצות, הרגיש כי הן מסיטות את כיווןן לעבר ה"משק.

לפתע שמע צעקה: "המתבן עולה באש!" הוא העיף מבט, ראה את המתבן הגדול ליד הרפת בוער, כאילו היה חבית דלק.

צחק, ליצן!

חדר הילדים בקיבוץ חולתא, אחרי הקרב. פגזות טורי ריסק את התיקרה וקיעקע את הקירות. אך ליצן העץ נשאר תלוי במקומו, כשפניו מעוותים בצחוק המקצועי הנצחי, אשר שום טרגדיה אינה יכולה לסלקו.

מיים ולילות במקלטים. אבל הפעם היה בכך בכל זאת הפתעה, אמרה גינה. "באני גליה ידענו והיינו מוכנים לזה. וכאן זה בא פתאום. אני רק מקווה שההורים שלי, כאשר יקראו בעיתונים, לא ישלחו לי פכתב עם כרטיס טיסה חזרה לאנגליה". גאנשה הבחורה, שהתאהבה בגדות והחליטה ל"שאר בה חברת משק.

★ ★ ★

"איפה יונקה?"

יאן התותחים נדם. בשטח ניצב הבאגר, משותק מפגיעה ישירה. כאשר ירד הלילה השני הוצאה מכונת הענק לחיפוף לקראת המשך החפירה.

אך בינתיים נכנסו נוסעי המכוניות אל לבנות לפעולה. משקיפי האו"ם, המוצבים בעמדות תצפית בין כוחות שני הצדדים החלו מודדים את השטח, כדי לקבוע ברורות מה מידת האמת בטענת הסורים כי העבודה מתבצעת על אדמה ערבית. עד אז מסכימה ישראל לשבת ולחכות.

במשקים שבו החיים למסלולם הרגיל. איש לא יכול היה להרגיש, גם לא במאמץ ה"גדול ביותר, כי רק לפני שעות אחדות שרפו פגזים. בחדר האוכל של גדות ישבו החבדיים, אכלו את ארוחת הערב, התכוננו לראות הצגת סרט. לפתע שאל מישהו מהחברת: "איפה יונקה?"

אורי רוטברג, יליד חיפה הגר עם יונקה בחדר אחד, יצא לחפש את חברו לחדר, אך לא מצאו. רק לאחר זמן רב נמצא יונקה שוכב ללא רוח חיים, ליד אחת מתעלות הקשר, כאשר במרחק שלושה מטר ממנו גר אים סימוני פגיעה של פצצה.

מועקה השתלטה על המשק. בק לפני דקות מספר היו כולם עליונים, שמחו על כי לא נפגע איש בהפגזות, והנה הבשורה האיומה כי בנימין קריגר איננו. החברים הסתלקו להדרייהם, הסתגרו כל אחד בפני עצמו.

אך במשקים הנובלים עם המוצבים לא היה זמן להרהר. למחרת צריך לחזור ל"עבודה, לצאת לשדות, להמשיך בכל כרגיל. יומיים לאחר ההפגזות הקשות הוכן כבר סדר פסח המסורתי. לאחר שעות העבודה התאספו חברי גדות בחדר האוכל החדש, ניקוהו מסידי, קישטו אותו לקראת החג. על הקיר נתלתה מודעה, מופנית לילדים: "אברי תינו שיצאו ממצרים מיהרו; וגם ביבוש ה"חולה ממחרים. אבל אתם קיראו את ההגדה לאט. לנו יש זמן."

צלעות ברזל

פגזות טורי פגעו פגיעה ישירה בבנין המשמש מחסן במשק חולתא, מיד עם התחלת ההפגזה. קיר הבנין, לטרות היוותו יצוק בטון, התרסק בעקבות פגיעה זו.

ביעור חמץ

עורכת גינה לק, חברת משק גדות, ילידת אנגליה, המנקה את ממשות חדר האוכל החדש, בו נערך לראשונה הסדר השנה.